

Resolució 112/2017, de 20 d'abril

Número d'expedient de la reclamació: 57/2017, 58/2017 i 59/2017 (acumulades).

Administració reclamada: Ajuntament de Lleida.

Informació reclamada: Informació econòmica sobre el servei públic d'abastament d'aigua al municipi, l'increment del preu de l'aigua i les inversions efectuades per la concessionària que el gestiona.

Sentit de la resolució: Estimació.

Resum: Sembla clar que el grup municipal reclamant té dret a accedir a la informació sol·licitada en aquestes tres reclamacions, en tractar-se d'informació econòmica directament relacionada amb la gestió d'un servei essencial, com és el servei públic d'abastament d'aigua al municipi, i, en particular, amb l'increment del preu de l'aigua que ha tingut lloc en els darrers anys i amb el deute important que la concessionària que el gestiona reclama en l'actualitat a l'Ajuntament. És, per tant, informació que ha de poder ser accessible pels grups municipals de l'oposició, per tal de poder exercir la seva funció de control i fiscalització del govern municipal (article 52.2.a TRLMRLC), i que no es troba afectada per cap dels límits taxats en l'article 164.3 TRLMRLC. La petició d'informació sobre les inversions fetes per la concessionària des de l'inici de la concessió, l'any 1994, és pertinent als efectes de comprovar i controlar el deute acumulat per l'Ajuntament amb ella des d'aleshores, així com l'evolució del preu de l'aigua, i no resulta, per tant, desproporcionada als efectes de controlar la gestió d'aquest servei públic municipal.

Paraules clau: Ajuntament. Electes locals. Servei públic. Aigua. Contractistes.

Ponent: Oriol Mir Puigpelat.

Antecedents

1. El 13 de febrer de 2017 tenen entrada a la GAIP les Reclamacions 57/2017, 58/2017 i 59/2017, presentades pel Grup Municipal del Comú de Lleida a l'Ajuntament de Lleida contra la manca de resolució per part d'aquest Ajuntament de les sol·licituds d'accés que s'indiquen a l'antecedent següent. A les reclamacions es declina el procediment de mediació que ofereix la GAIP.
2. Les tres reclamacions tenen el seu origen en tres sol·licituds d'accés a informació presentades el 5 de desembre de 2016, totes elles relacionades amb el servei públic d'abastament d'aigua al municipi i amb el deute important que la concessionària que el gestiona reclama en l'actualitat a l'Ajuntament. Les tres sol·licituds es refereixen expressament a l'expedient dels "Serveis Públics de l'Aigua, exp. 127/1992" i comencen manifestant que "els serveis públics, com el d'abastament i sanejament d'aigua, siguin prestats per entitats públiques o privades (amb titularitat pública) estan sotmesos a la Llei de Transparència".

En el cas de la sol·licitud que es troba en l'origen de la Reclamació 57/2017 es demana, en concret, el següent:

“1. Còpia de les certificacions de totes les inversions realitzades per la concessionària des de l'any 1994, amb el cost real de cada obra i la descripció tècnica de l'obra realitzada.

Donat que les inversions realitzades per la companyia Aigües Lleida les cobra en diferit en el temps, i que segons consta l'import pendent és considerable, cal suposar que la companyia ha recorregut al finançament propi o aliè. Ja que evidentment aquestes quantitats han repercutit en el cost del servei i en el [retard] de les amortitzacions [...] sol·licitem:

[2.] Còpia dels contractes amb tercers pels imports finançats des de l'any 1994, interès contractat, duració del deute, deute amortitzat, deute pendent actualment i interessos pagats, des de 1994”.

En el cas de la sol·licitud que es troba en l'origen de la Reclamació 58/2017 es demana el següent:

“1. Còpia de les comunicacions trimestrals de les quantitats liquidades i cobrades pels conceptes estipulats a l'article 24 del plec de condicions presentades a aquest Ajuntament des de l'any 1994, en compliment de la clàusula 25, apartat 1 del contracte (pàg. 12).

2. Còpia dels justificants de les quantitats percebudes des de l'any 1994 en concepte d'increment de la tarifa de sanejament ingressada per la concessionària a la Junta de Sanejament (clàusula 25, apartat 3) (pàg. 12).

3. Còpia del resum anual presentat per la concessionària a l'Ajuntament de totes les liquidacions trimestrals, amb tota la informació addicional i les memòries estipulades als apartats 1 i 2 de la clàusula 26 del contracte (pàg. 12).

4. Còpia de les justificacions de les quantitats cobrades per amortització de les inversions realitzades des de l'any 1994 (clàusula 29, apartat 1.d, 1.f i apartat 3) (pàg. 14).

5. Còpia del Decrets d'autorització de la repercussió en el preu de l'aigua per amortitzar les inversions en compliment de la clàusula 29, apartat 1.d, 1.f i apartat 3 (pàg. 14)”.

En el cas de la sol·licitud que es troba en l'origen de la Reclamació 59/2017 es demana el següent:

“Segons un informe de gestió econòmica d'Aigües Lleida, la Mancomunitat de Pinyana ha realitzat obres en tres fases per un import global de 30.992.862,42 €, del quals el 80% són a càrrec del municipi de Lleida i que representa 24.794.288,34 € i que s'ha de pagar mitjançant la compra d'aigua.

Demaneu accés i còpia de la següent informació:

1. Còpia del document de la Mancomunitat de Pinyana justificant les obres realitzades, el seu cost i la quantitat que pertoca al municipi de Lleida.

2. Còpia del justificant, certificat o document on consti la quantitat del punt anterior, així com la seva imputació al cost del servei de l'aigua.

3. Còpia del justificant, certificat o document on consti la imputació del cost de les obres realitzades per la Mancomunitat del Canal de Pinyana en els diferents exercicis, així com justificants de les quantitats ja liquidades a la Mancomunitat".

En les tres sol·licituds, fonamentades en la normativa de règim local reguladora del dret d'accés dels electes locals i en la normativa de transparència, es demana el lliurament de la informació "en format electrònic reutilitzable", per correu electrònic.

3. En no dictar-se resolució en el termini establert, el 7 de febrer de 2017 el grup municipal presenta les reclamacions davant la GAIP, que tenen entrada al registre d'aquesta Comissió, com s'ha dit, el 13 de febrer.
4. El 21 de febrer de 2017 la GAIP comunica al grup municipal reclamant l'admissió a tràmit de les reclamacions. El 22 de febrer de 2017, la GAIP comunica la presentació de les reclamacions a l'Ajuntament de Lleida i li demana l'expedient, així com un informe jurídic sobre les reclamacions presentades.
5. El 8 de març de 2017 l'Ajuntament de Lleida sol·licita a la GAIP una ampliació del termini d'emissió dels informes a l'empara de l'article 32 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC). El 10 de març la GAIP comunica a l'Ajuntament una ampliació de cinc dies de l'esmentat termini.
6. El 15 de març de 2017 la GAIP rep els expedients i els informes de l'Ajuntament de Lleida, signats pel seu alcalde.

Els informes corresponents a les Reclamacions 57/2017 i 58/2017 són idèntics. En ells s'afirma que en cap moment s'ha denegat l'accés a la informació sol·licitada, i que les sol·licituds s'han de considerar estimades per silenci administratiu positiu, en no haver estat resoltes en el termini de quatre dies establert per l'article 164 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (TRLMRLC). Els informes justifiquen el retard en el lliurament de la informació en la "petició massiva d'informació per part dels diferents grups municipals", que s'hauria traduït en "2.000 preguntes i/o peticions d'accés a la informació" en l'actual mandat, així com en l'extens període temporal cobert per les dues sol·licituds concretes que han donat lloc a les Reclamacions 57/2017 i 58/2017. Segons els informes, "la consulta i posada a disposició d'aquesta documentació no és automàtica, ja que la informació que demana el regidor fa referència a un conjunt de 23 anys (des de l'any 1994 fins a l'actualitat), la qual cosa vol dir que la seva elaboració requereix de tasques administratives i tècniques que impliquen a diferents departaments (arxiu municipal, contractació, concessions, etc.) i que precisa de molt temps i molts recursos humans dels quals no es disposa. Tots aquests

departaments alhora estan treballant en les seves tasques quotidianes derivades de la pròpia gestió municipal i l'atenció al ciutadà, aspectes prioritaris en compliment de la finalitat de l'administració municipal". Els informes manifesten a continuació que "arribat aquest moment, voldria que la GAIP posés en consideració fins a quin punt, la petició massiva d'informació per part d'alguns grups municipals, excedeix les finalitats derivades de les seves funcions com a regidors, als quals és evident que els correspon el control i la fiscalització dels òrgans de govern de la corporació, i està provocant de fet perjudicis reals en la gestió ordinària municipal". Els informes conclouen que, "per tot l'exposat anteriorment, us informo que s'està treballant en l'elaboració de la informació objecte d'aquesta petició, però donat que aquesta és en relació a 23 anys de gestió municipal, no pode[m] fixar en quin termini es podrà lliurar".

Pel que fa a l'informe de la Reclamació 59/2017, afirma que la sol·licitud s'hauria d'haver adreçat a la Mancomunitat Intermunicipal de l'abastament d'aigua de Pinyana, i no pas a l'Ajuntament de Lleida, ja que fa referència a informació relativa a aquella. També informa que, malgrat això, la primera tinent d'alcalde de l'Ajuntament va trametre al grup reclamant, per correu electrònic de 7 de març de 2017, un informe del gerent de l'esmentada mancomunitat "en el qual es donava resposta a la petició del regidor", i que s'adjunta. Per tot l'exposat anteriorment, l'informe de l'alcalde acaba demanant "que la resta de peticions d'informació o escrits relatius a aquesta reclamació s'adrecin a l'ens competent per atendre-les, que és la Mancomunitat Intermunicipal de l'abastament d'aigua de Pinyana i no a l'Ajuntament de Lleida", i que "s'arxivi la reclamació número 59/2017 presentada davant la GAIP en relació a l'Ajuntament de Lleida".

7. El 20 de març la GAIP dona trasllat d'aquesta documentació al grup municipal reclamant, que el mateix dia 20 adreça a la GAIP un escrit d'al·legacions.

Formula les al·legacions següents en relació amb l'informe de la Reclamació 59/2017:

"Respecte a l'informe 59/2017 l'ajuntament de Lleida al·lega que és a la Mancomunitat de Pinyana on hauríem d'haver adreçat la petició d'informació. També diu que el 6-3-2017 van remetre un correu amb un informe del Gerent de la Mancomunitat de Pinyana en el qual es dona resposta a la petició d'informació.

La nostra petició d'informació anava expressament dirigida a l'ajuntament de Lleida perquè demanàvem copia dels documents acreditatius, en possessió del propi ajuntament, de la necessitat de l'augment significatiu del preu de l'aigua repercutit per la companyia que gestiona el servei d'abastament d'aigua potable al municipi de Lleida. Augment de preu de l'aigua que la companyia va sol·licitar i l'ajuntament va aprovar. Entenem que permetre un augment de cost d'un servei essencial i bàsic per al conjunt de la població s'ha de fer sobre una base sòlida de documentació acreditativa de la necessitat d'aquest augment i és aquesta la motivació d'aquesta petició d'informació. En canvi hem rebut una explicació somera de la història de la construcció de la nova canonada d'abastament d'aigua i la

repercussió als municipis que integren la mancomunitat. En cap cas era aquesta la motivació de la nostra petició d'informació. No volem fer història sinó constatar amb documents administratius la necessitat i la veracitat de les actuacions de les dues administracions, en especial les de l'Ajuntament de Lleida.

L'altra finalitat de la petició d'informació és la de comprovar el seguiment que fa l'ajuntament de Lleida sobre l'amortització d'aquesta important quantitat de diners a través del pagament del preu de l'aigua en alta, repercutit per la companyia del servei d'abastament d'aigua, als usuaris del servei. Volem poder calcular la quantitat amortitzada, la quantitat que encara falta per amortitzar, i la seriositat del seguiment que fa l'ajuntament sobre aquest deute de molts milions d'euros amb la Mancomunitat de Pinyana.

En aquest sentit continuem demanat la documentació acreditativa, que estigui en possessió de l'ajuntament de Lleida, sobre les obres realitzades per la Mancomunitat de Pinyana, el seu cost i la quantitat que pertoca al municipi de Lleida, còpia del justificant, certificat o document on consti la quantitat del punt anterior, així com la seva imputació al cost del servei de l'aigua i còpia del justificant, certificat o document on consti la imputació del cost de les obres realitzades per la Mancomunitat del Canal de Pinyana en els diferents exercicis, així com justificants de les quantitats ja liquidades a la Mancomunitat".

Formula les al·legacions següents sobre els informes de les Reclamacions 57/2017 i 58/2017:

"Respecte a les reclamacions 58/2017 i 59/2019 [en realitat són les Reclamacions 57/2017 i 58/2017], l'Ajuntament de Lleida al·lega la quantitat de la informació sol·licitada i la repercussió en la feina en els recursos humans del propi ajuntament. El cert és que l'ajuntament de Lleida porta un any i mig negant sistemàticament l'accés a la informació sensible a aquest regidor i a la resta dels grups de la oposició, fet pel qual ens hem vist avocats a demanar empara a la GAIP per tal de poder exercir el nostre dret i deure d'exercir la fiscalització de l'acció de govern. En realitat l'ajuntament no està destinant cap recurs municipal a elaborar la informació demanada. Prova d'això són els terminis transcorreguts des de la petició d'informació. En el cas de la informació que ens ocupa han transcorregut ja prop de quatre mesos sense que l'ajuntament contesti a cap de les peticions d'informació sol·licitades, ni a cap dels oferiments d'aquest grup municipal per tal de facilitar l'accés o col·laborar en l'elaboració o còpia d'aquesta informació. Tampoc ens consta que s'hagi tramès cap ordre a cap funcionari per tal d'elaborar o recollir aquest informació.

D'altra banda cal destacar que tota la informació sol·licitada és sobre un sol expedient d'una concessió de servei públic que hauria d'estar emmagatzemada junta i en cap cas suposaria una feina desmesurada de recopilació i que no cal elaborar cap informació ja que només hem sol·licitat còpia de documents administratius que haurien d'estar arxivats tots junts.

[...] La informació sol·licitada en les reclamacions 58/2017 i 59/2019 [sembla que en realitat es refereix a les Reclamacions 57/2017 i 58/2017] és imprescindible per poder fer un control efectiu del deute de prop de 40 milions d'euros que reclama la companyia del servei d'abastament d'aigua. Aquest deute va ser motiu de la firma de la pròrroga del contracte per part de l'ajuntament de Lleida, 7 anys abans de la finalització del termini de la concessió, i de l'augment del preu de l'aigua repercutit als usuaris de 3,5 vegades des de que es va firmar aquesta pròrroga. El control i la fiscalització efectiva d'un servei bàsic de primera necessitat per si sol ja hauria de ser motiu suficient per tenir dret a l'accés de la informació sol·licitada i preocupa molt les respostes de l'ajuntament al respecte, que denoten una falta evident de sistematització i control de la documentació referent a la concessió d'un servei públic tant important”.

L'escrit acaba demanant, per tot l'exposat, “que es tramitin les reclamacions i que es resolgui el dret d'aquest regidor d'accés a la informació sol·licitada”.

Fonaments jurídics

1. Competència de la GAIP

El fet que les reclamacions tinguin el seu origen en diverses sol·licituds d'accés a informació d'un grup municipal formulades a l'empara de la normativa de règim local, que no contempla expressament la possibilitat de reclamar davant òrgans de garantia com la GAIP, no impedeix que aquesta sigui competent per conèixer-les.

Com aquesta Comissió ha assenyalat en reiterades ocasions (entre d'altres, amb major deteniment, a les seves resolucions relatives a les Reclamacions 4/2016, 22/2016, 23/2016, 28/2016 i 34/2016), el règim d'accés dels càrrecs electes locals a la informació de l'ens local respectiu constitueix un supòsit de “règim d'accés especial” als efectes de la disposició addicional primera, apartat segon, de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LTAIPBG) i, com a tal, es regeix per la seva normativa específica (article 77 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, articles 14 a 16 del Reial decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals i, a Catalunya, l'article 164 TRLMRLC) i, supletòriament, per l'LTAIPBG. Aquesta aplicació supletòria de l'LTAIPBG comporta que els càrrecs electes locals disposin també del mecanisme de reclamació davant la GAIP que aquesta llei reconeix en general a la ciutadania. L'Ajuntament de Lleida no ho qüestiona en cap moment.

2. *Acumulació de les reclamacions*

Atesa l'estreta connexió existent entre aquestes tres reclamacions, que tenen les mateixes parts, un objecte molt similar i una tramitació paral·lela, resulta procedent acumular-les a l'empara de l'article 57 LPAC i dictar una única resolució per a totes elles.

3. *Dret del grup municipal reclamant d'accés a la informació sol·licitada*

Sembla clar que el grup municipal reclamant té dret a accedir a la informació sol·licitada en aquestes tres reclamacions. Com s'ha vist en els antecedents, es tracta d'informació econòmica directament relacionada amb la gestió d'un servei essencial, com és el servei públic d'abastament d'aigua al municipi, i, en particular, amb l'increment del preu de l'aigua que ha tingut lloc en els darrers anys i amb el deute important que la concessionària que el gestiona reclama en l'actualitat a l'Ajuntament. És, per tant, informació que ha de poder ser accessible pels grups municipals de l'oposició, per tal de poder exercir la seva funció de control i fiscalització del govern municipal (article 52.2.a TRLMRLC), i que no es troba afectada per cap dels límits taxats en l'article 164.3 TRLMRLC.

Com s'ha vist en l'antecedent 6, l'Ajuntament no expressa cap oposició de fons al lliurament de la informació, i manifesta només dubtes sobre el fet que es demani informació d'un període tan extens de temps (en el cas de les Reclamacions 57/2017 i 58/2017, en què la informació sol·licitada es remunta fins a l'any 1994) o d'una entitat diferent de l'Ajuntament, com és la Mancomunitat Intermunicipal de l'Abastament d'Aigua de Pinyana (Reclamació 59/2017).

Tanmateix, les al·legacions formulades pel grup reclamant (antecedent 7) rebaten de manera convincent els dubtes expressats per l'Ajuntament. Pel que fa a les Reclamacions 57/2017 i 58/2017, l'Ajuntament no acredita la dificultat de lliurar la informació sol·licitada, ni sembla versemblant que porti quatre mesos recopilant-la des que fou demanada el darrer 5 de desembre; en canvi, és raonable pensar que la informació, en referir-se a un mateix expedient municipal (l'expedient 127/1992 dels "Serveis Públics de l'Aigua"), es trobi arxivada en un mateix lloc i sigui, per tant, fàcilment accessible, tot i la seva extensió temporal. El grup municipal, d'altra banda, manifesta que s'ha ofert per tal de col·laborar en la cerca i la còpia de la informació, col·laboració que pot descarregar de feina els serveis municipals i evitar els perjudicis al·legats per l'Ajuntament. La petició d'informació sobre les inversions fetes per la concessionària des de l'inici de la concessió, l'any 1994, és pertinent als efectes de comprovar i controlar el deute acumulat per l'Ajuntament amb ella des d'aleshores, així com l'evolució del preu de l'aigua, i no resulta, per tant, desproporcionada als efectes de controlar la gestió d'aquest servei públic municipal. Cal tenir present, en aquest sentit, que la taula 238 d'avaluació documental, sobre els "expedients de contractació de gestió de serveis públics" i la seva execució (aprovada per Ordre del conseller de Cultura publicada al DOGC núm. 2861), obliga a conservar de manera permanent aquesta mena d'expedients, sense que puguin ser destruïts al cap del temps.

Pel que fa a la Reclamació 59/2017, el grup reclamant manifesta que vol obtenir només la informació que estigui efectivament en poder de l'Ajuntament, de manera que si no disposa de la resta d'informació sol·licitada (informació que la resposta tramesa del gerent de la Mancomunitat de Pinyana no facilita en la seva totalitat), l'únic que ha de fer l'Ajuntament és posar-ho per escrit de manera inequívoca, per tal que el grup reclamant la pugui demanar directament a aquesta mancomunitat.

Tot i que l'Ajuntament no faci cap referència al format en què es demana la informació, per la seva pròpia naturalesa (en tractar-se majoritàriament de còpies de documents en paper) no sembla que s'hagi de poder lliurar "en format electrònic reutilitzable", com es demana a les sol·licituds, de manera que és suficient amb l'accés presencial i el lliurament de les còpies en paper o en suport electrònic que demani el grup reclamant.

4. *Seguiment de l'execució*

L'article 43.5 LTAIPBG estableix que "l'Administració ha de comunicar a la Comissió [GAIP] les actuacions fetes per a executar els acords de mediació i per a donar compliment a les resolucions dictades per la Comissió". Sobre la base d'aquestes comunicacions i de les efectuades per les persones interessades, la GAIP ha de fer seguiment del compliment de les seves resolucions, d'acord amb el previst per l'apartat 30 del seu *Manual de reclamació*, i pot adoptar les mesures que s'hi preveuen pel cas d'incompliment.

5. *Publicitat de les resolucions de la GAIP*

L'article 44 LTAIPBG preveu que les resolucions de la GAIP s'han de publicar en el portal de la Comissió, amb la dissociació prèvia de les dades personals.

Resolució

Sobre la base dels antecedents i fonaments jurídics exposats, el Ple de la GAIP, en la sessió de 20 d'abril de 2017, resol per unanimitat:

1. Acumular les Reclamacions 57/2017, 58/2017 i 59/2017.
2. Estimar les Reclamacions 57/2017, 58/2017 i 59/2017 i declarar el dret del grup municipal reclamant a que l'Ajuntament de Lleida li faciliti la informació sol·licitada, recollida a l'antecedent 2, en les condicions establertes en el fonament jurídic 3.

3. Requerir a l'Ajuntament de Lleida que, en el termini màxim de deu dies des de la notificació d'aquesta Resolució, posi a disposició del grup municipal reclamant la informació indicada a l'apartat 1.
4. Requerir a l'Ajuntament de Lleida que informi la GAIP sobre el compliment d'aquesta Resolució tan bon punt es produeixi.
5. Convidar el grup municipal reclamant a comunicar a la GAIP qualsevol incidència que sorgeixi en l'execució d'aquesta resolució i que pugui perjudicar els seus drets i interessos.
6. Declarar finalitzat el procediment relatiu a les Reclamacions 57/2017, 58/2017 i 59/2017 i disposar la publicació d'aquesta resolució al web de la GAIP.

Barcelona, 20 d'abril de 2017

Elisabet Samarra i Gallego

Presidenta

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa, es pot interposar recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en un termini de dos mesos, a comptar de l'endemà de la notificació de la resolució, d'acord amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.